

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคสื่อ เกี่ยวกับอาชญากรรมกับความเชื่อมั่นของประชาชน ต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา The Relationship between crime-related media consumption behavior and public confidence in the organizations in criminal justice system

ชฎาพร ทรงกำพล*

Chadaporn Songkumpol

เสกสัน เครือคำ**

Seksan Khruakham

■ บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเด็นความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยปรากฏตามสื่อเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากในปัจจุบันประชาชนสามารถบริโภคสื่อได้ทุกที่ ทุกเวลา ทำให้สามารถจับตามองคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่ แต่ในทางกลับกัน การนำเสนอที่รวดเร็วอาจมีการกลั่นกรองที่น้อยลง ทำให้เกิดความผิดพลาดและทำให้เสียภาพลักษณ์ได้ ฉะนั้น หากประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมแล้ว จะทำให้คนไม่เคารพหรือเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมาย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคสื่อ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคสื่อกับความเชื่อมั่นของประชาชน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ในกระบวนการ

* นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
Master of Arts in Criminology and Law Enforcement, Faculty of Social, Royal Police Cadet Academy

** อาจารย์ประจำคณะคณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

A lecturer of Faculty of Social Sciences, Royal Police cadet Academy.

Received: August 26, 2021 Revised: January 24, 2022 Accepted: June 10, 2022

ยุติธรรม มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า คนส่วนใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างที่บริโภคข่าว/รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมจะบริโภค 2-3 วัน/สัปดาห์ และใช้เวลาในการบริโภคน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่บริโภคละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวนหรืออาชญากรรม คนส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ จะนาน ๆ ดูที โดยใช้เวลาในการบริโภค 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง โดยกลุ่มตัวอย่างจะบริโภคข่าวอาชญากรรม ผ่านช่องทางโทรทัศน์และวิทยุมากที่สุด ส่วนละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวนหรืออาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างจะบริโภคผ่านสื่อออนไลน์และสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้ มีการบริโภคสื่อผ่านช่องทางออนไลน์มากที่สุด รองลงมาด้วยการบริโภคผ่านโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะที่พัก และประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกัน มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัย และความถี่ในการบริโภคสื่อ การบริโภคสื่อผ่านช่องทางโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ส่วนระยะเวลาในการบริโภคสื่อไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชน ต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ข้อเสนอแนะที่สำคัญในงานวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยงานควรใช้สื่อในการ

ประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ของตนเอง อีกทั้งตัวสื่อต้องมุ่งผลิตเนื้อหาให้มีข้อมูลอย่างรอบด้าน มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ และเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากขึ้น

คำสำคัญ : การบริโภคสื่อ, ความเชื่อมั่น, กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

■ Abstract

At present, conflicts between public and the criminal justice in Thailand have frequently appeared on media. This could be the fact that people can consume the media anywhere and anytime, allowing them to keep an eye on the cases that arise quickly and in a timely manner. On the other hand, a prompt presentation is subject to less consideration causing a mistake and bad image. Therefore, if people lack confidence in the justice system, the legal punishment will not be respectful or afraid. In this study, the objectives of this quantitative research are as follows: 1) to study the media consumption behavior, 2) to study the relationship between media consumption and public confidence, and 3) to compare the public confidence, categorized by personal factors and justice system experiences. Data were collected using a survey from 420 persons in Bangkok as our sample, purposively sampling through the multi-step

and group sample selection. From the results of this research, it was found that most of people in the sample group that consume crime news/crime-related talk show/article/documentary demonstrated the media consumption rate of 2–3 days per week with less than 1 hour per time. Another sample group that consumes the investigation or crime-related drama/movies/novels mostly revealed a consumption rate of once in a while per week with 1-2 hours per time. This sample group frequently consumes crime news from television and radio at the most. On the contrary, they mostly consume the investigation or crime-related drama/movies/novels by online media and print media. All sample groups showed the most media consumption channel through online media, followed by television, radio and print media, respectively. The confidence in criminal justice system was found to be significantly different under the factors of age, occupation, income, accommodation type and experience in the justice system, which corresponds to the research hypothesis. Moreover, the media consumption frequency and the consumption channel of television, media, radio and print media were found to be associated with confidence in the criminal justice system. However, the time consumption of media is not related to the public confidence in the criminal justice system. The important recommendations in this

research are summarized as follows. Public relations and image build up should be performed. In addition, the production of media must be focused on comprehensive information and quality content in order to make people understand and to gain the confidence in criminal justice system.

Keywords: Media consumption, Confidence, Criminal justice

■ บทนำ/ความเป็นมาของปัญหา

กระบวนการยุติธรรมเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่ใช้ในการควบคุมสังคม แต่ในปัจจุบันกระบวนการยุติธรรมยังมีช่องว่างที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ อยู่มาก สืบเนื่องมาจากประการแรก คือ การขาดการยอมรับและความเชื่อมั่นจากประชาชน ประการที่สอง คือ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมนั้น มีค่าใช้จ่ายที่สูง ใช้เวลานาน ทำให้เกิดความยากลำบากในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และประการสุดท้าย คือ ช่องว่างของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม ไม่ได้ทำงานร่วมกันอย่างที่เราควรจะเป็น ทำให้เกิดช่องว่างที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการยุติธรรมขึ้น (The 101. world, 2564) ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการและการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หากประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมก็จะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการทำงานหรือภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ไปด้วย ความรวดเร็ว ความเป็นธรรม และความถูกต้อง ถือเป็นสิ่ง

พื้นฐานและมาตรฐานของกระบวนการยุติธรรมที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องดำเนินการให้ได้ ประกอบกับในปัจจุบันสื่อเข้ามาเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่และกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Doyle (2004) ที่พบว่าช่วงกลางทศวรรษที่ 1990 จนถึงช่วงเปลี่ยนศตวรรษ เป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การปรับโครงสร้างทางด้านอุตสาหกรรมโทรทัศน์ การกระจายตัวของผู้ชมรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีผลต่อการลงโทษผู้กระทำผิด ทำให้อาชญากรรมเด่นชัดต่อหน้ากล้องโทรทัศน์ กล้องวิดีโอ และกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยมีการคาดการณ์ว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะทำให้ประชาชนสามารถกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ แต่ Doyle ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว เนื่องจากในงานวิจัยของ Doyle พบว่า องค์การตำรวจมีการจัดการการทำงานเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของตนเองไม่ให้ถูกโจมตีจากการนำเสนอข่าวของ .COPS. (รายการสารคดีอาชญากรรม หรือรายการโทรทัศน์ที่ตีแผ่ความเป็นจริงของสังคมอเมริกา) (Doyle, 2004) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สื่อถือเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่อาจทำให้เกิดทั้งประโยชน์และโทษต่อกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งในงานวิจัยของ Leechaianan, Khruakham, and Hoover (2012) ยังพบว่าหนังสือพิมพ์รายวัน การรายงานข่าวผ่านวิทยุและโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในด้านหน่วยงานกฎหมายของไทย โดยหน่วยงานกฎหมายของไทยจะใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่

องค์กร นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าเครื่องมือสำคัญที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ในการได้รับความสนใจจากประชาชนก็คือสื่อมวลชน ซึ่งถือเป็นวิธีที่ดีที่สุดและง่ายที่สุดสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ประชาชนจะเห็นภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ออกอากาศผ่านช่องทางต่าง ๆ อยู่เสมอ (Leechaianan, et al., 2012) การบริโภคสื่อของประชาชนที่เข้าถึงง่าย สะดวก และรวดเร็ว ทุกคนสามารถบริโภคสื่อต่าง ๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งในความสะดวกและรวดเร็วนี้ อาจจะต้องเลือกรับข่าวสารโดยรู้เท่าทันสื่อที่มีทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ขึ้นอยู่กับการกลั่นกรองของตัวเราเอง ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dowler (2003) ที่พบว่า ส่วนใหญ่ความรู้ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมและความยุติธรรมนั้นจะมาจากสื่อ จึงถือได้ว่าสื่อมีบทบาทสำคัญในการสร้างความยุติธรรมและระบบยุติธรรมทางอาญา (Dowler, 2003) ในปัจจุบันเราจะเห็นสื่อหลายแขนงที่เผยแพร่ข้อมูลของงานด้านกระบวนการยุติธรรมให้ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับช่องโหว่หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งการเผยแพร่อย่างรวดเร็วของสื่อในปัจจุบันนั้นส่งผลให้สังคมได้รับรู้ข้อมูลและคอยจับตามองเหตุการณ์หรือคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันถ่วงที ทำให้คดีมีความคืบหน้าเร็วขึ้น แต่ในทางกลับกัน การนำเสนอข้อมูลที่รวดเร็วมากเกินไปของสื่อ อาจมีการกลั่นกรองข้อมูลน้อยลงทำให้บุคคลเหล่านั้นต้องตกเป็นจำเลยของสังคม ทั้งที่ยังไม่โดนตัดสินอย่างถึงที่สุดจากกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งอาจทำให้เสียรูปคดีอีกด้วย หากประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ย่อมส่งผลให้การทำงาน

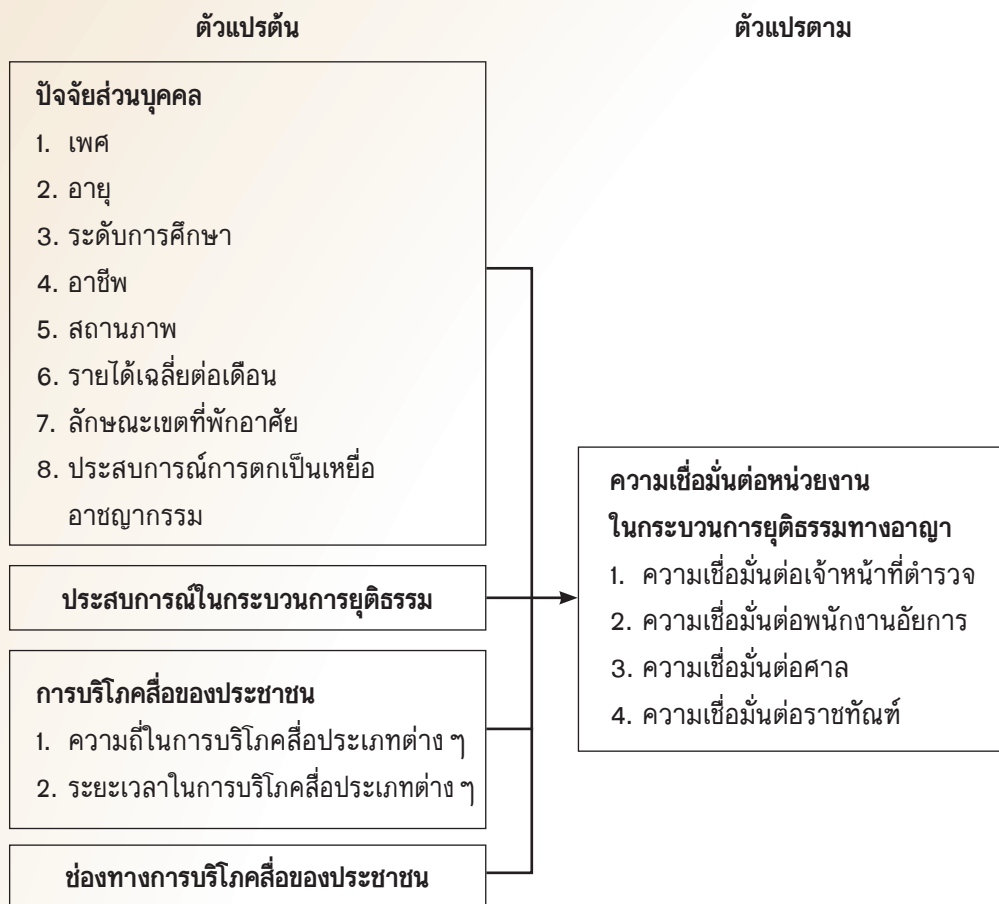
ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรมนั้นลำบากไปด้วย เพราะจะทำให้คนไม่เคารพหรือเกรงกลัวต่อบทลงโทษทางกฎหมาย คนจะมองว่ากระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dowler (2003) ที่พบว่า สื่อชอบตัดสินและวิจารณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเชิงลบ แต่ประชาชนมักจะตำหนิและต่อว่าสื่อมากกว่า เชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอ เพราะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยทั่วไปมักเป็นไปในทางบวก นอกจากนี้ในงานวิจัยยังพบอีกว่า ภาพลักษณ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนหนึ่งมีมาจากกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ขององค์กรตำรวจเอง เช่น การรายงานกิจกรรมการทำงาน การสร้างภาพลักษณ์ในด้านการสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น (Dowler, 2003) และงานวิจัยของ Werner (2015) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมถูกสื่อกำหนดภาพลักษณ์บางอย่างขึ้นมา โดยผ่านการนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จต่อประชาชน ซึ่งประชาชนจำนวนมากได้รับสื่อทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ

ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม ณ ช่วงเวลานั้น ๆ ภาพข่าวหรือการนำเสนอของสื่อจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อประชาชนที่ใช้บริการหรือไม่เคยใช้บริการกับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากพวกเขามักจะกำหนดมุมมองของตนเองต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาผ่านการนำเสนอของสื่อ (Werner, 2015)

■ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการบริโภคสื่อเกี่ยวกับอาชญากรรมและระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประชาชน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคสื่อเกี่ยวกับอาชญากรรมกับระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

■ กรอบแนวคิดงานวิจัย

■ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563-31 ธันวาคม พ.ศ. 2564

■ วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและการเลือกตัวอย่าง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็นแบบหลายขั้นตอน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น

50 เขต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เพื่อเลือกเขตที่เป็นตัวแทนของ 50 เขตดังกล่าว โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มเขตการวางผังเมืองออกเป็น 6 กลุ่มเขต ซึ่งในแต่ละกลุ่มเขตการวางผังเมืองให้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมา 1 เขต และเลือกประชาชนในแต่ละเขตที่สุ่มเลือกเขตละ 70 คน จำนวน 6 เขต โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น ซึ่งเป็นการเลือกแบบตามสะดวก รวมจำนวนตัวอย่าง 420 คน

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐาน และขอบเขตทางทฤษฎีเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามในการสร้างแบบสอบถามร่างให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แนวคิด และทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ และทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะมาแล้ว

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC สำหรับข้อคำถามทุกข้อมากกว่าระดับ 0.5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้ง และนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนจะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเรียบร้อยแล้ว ทดลองใช้กับ (Try-out) กับกลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ จำนวน 30 คน

8. นำข้อมูลที่ได้จากการไปทดลองใช้กับกลุ่มประชาชนจำนวน 30 คน มาหา ค่าความ

เชื่อมั่น (reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งจากการวิเคราะห์ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.98 โดยมีค่ามากกว่า 0.70 จึงจะเป็นที่ยอมรับของข้อคำถามที่มีคุณภาพและมีความเชื่อมั่นเพียงพอ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยจะเข้าไปทำการแจกแบบสอบถามตามเขตต่างๆ จำนวน 50 เขตในกรุงเทพมหานคร โดยทำการแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย

2. ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายนั้นจะถูกเก็บเป็นความลับ และผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการสรุปภาพรวมเท่านั้น

3. ทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามประเด็นที่ต้องการรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถามจนครบทุกข้อ

จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก ก่อนทำการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยลงพื้นที่สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อสร้างความไว้วางใจ ขออนุญาต และแสดงความยินดีในการตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ โดยผู้วิจัยได้แจ้งถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียดทั้งหมดให้ผู้ให้ข้อมูลทราบ จากนั้นจะสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วม หากมีการแจ้งว่ายินยอม

เข้าร่วมจึงจะเริ่มกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และสามารถถอนตัวได้หากเกิดภาวะไม่สะดวก

■ ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 มีช่วงอายุตั้งแต่ 24-41 ปี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงาน

บริษัท/ห้างร้านเอกชน จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ประชาชนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 มีรายได้ตั้งแต่ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านเดี่ยว จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จำนวน 358 คน คิดเป็นร้อยละ 85.2 และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 77.6 ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	134	31.9
หญิง	286	68.1
2. อายุ		
23 ปีหรือน้อยกว่า	87	20.7
24-41 ปี	199	47.4
42-56 ปี	103	24.5
57-75 ปี	26	6.2
76 ปีขึ้นไป	5	1.2
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	6	1.4
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	6	1.4
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	43	10.2
ปริญญาตรี	256	61.0
ปริญญาโท	92	21.9
ปริญญาเอก	10	2.4
อื่นๆ	7	1.7

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420) (ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	116	27.6
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	79	18.8
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	62	14.8
พนักงานบริษัท/ห้างร้านเอกชน	153	36.4
อื่น ๆ	10	2.4
5. สถานภาพ		
โสด	267	63.6
สมรส	125	29.8
หย่าร้าง	13	3.1
แยกกันอยู่	10	2.4
อื่น ๆ	5	1.2
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	89	21.2
10,000-20,000 บาท	106	25.2
20,001-30,000 บาท	97	23.1
30,001-40,000 บาท	51	12.1
มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป	77	18.3
7. ลักษณะที่พักอาศัย		
บ้านเดี่ยว	195	46.4
บ้านแฝด	28	6.7
ทาวน์เฮ้าส์	75	17.9
อาคารพาณิชย์	20	4.8
คอนโดมิเนียม	48	11.4
อะพาร์ตเมนต์	44	10.5
อื่น ๆ	10	2.4
8. ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม		
เคย	62	14.8
ไม่เคย	358	85.2

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 420) (ต่อ)

ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
9. ประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม		
เคยเป็นผู้ต้องหา		1.7
เคยเป็นผู้เสียหาย	53	12.6
เคยเป็นพยานในคดี	27	6.4
เคยเป็นนักโทษ	-	-
เคยเป็นอื่น ๆ	6	1.4
ไม่เคย	326	77.6

ข้อมูลการบริโภคสื่อของประชาชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคข่าวอาชญากรรมและรายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปมถามตรง ๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อัจฉินเหตุฉุกเฉิน 2-3 วันต่อสัปดาห์และใช้เวลาในการบริโภคน้อยกว่า 1 ชั่วโมงต่อครั้ง ซึ่งสื่อประเภทข่าวอาชญากรรม มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 มีการบริโภคเป็นประจำทุกวัน และรายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปมถามตรง ๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อัจฉินเหตุฉุกเฉิน มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน คิดเป็น

ร้อยละ 3.1 มีการบริโภคมากกว่า 7 ชั่วโมงต่อครั้ง ด้วยเพราะการนำเสนอในรูปแบบของสารคดี Reality ละครลั่น หรือซีรีส์เป็นตอน ๆ ที่ดีแผ่เรื่องราวความจริงและวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาสังคมไปในตัว สะท้อนความผิดพลาด ข้อบกพร่องบางอย่างที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม หรือพากลับไปย้อนเวลาเหตุการณ์สำคัญในอดีตด้วยลักษณะการนำเสนอที่สนุกส่นานและน่าติดตาม จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีการบริโภคมากที่สุดในแต่ละครั้ง ส่วนละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวนหรืออาชญากรรมกลุ่มตัวอย่างจะนาน ๆ ดูทีต่อสัปดาห์ แต่จะใช้เวลาในการบริโภค 1-2 ชั่วโมงต่อครั้ง ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ในการบริโภคสื่อของกลุ่มตัวอย่างต่อสัปดาห์ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นสื่อ	เป็นประจำทุกวัน	4-6 วันต่อสัปดาห์	2-3 วันต่อสัปดาห์	1 วันต่อสัปดาห์	นานๆ ดูที	$\bar{X}$	S.D.
1. ข่าวอาชญากรรม	96 (22.9)	79 (18.8)	106 (25.2)	37 (8.8)	102 (24.3)	2.93	1.47
2. ละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวน สอบสวน หรืออาชญากรรม	56 (13.3)	62 (14.8)	108 (25.7)	58 (13.8)	136 (32.4)	3.37	1.41
3. รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปม ถามตรง ๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อีจัน เหตุฉุกเฉิน	59 (14.0)	74 (17.6)	121 (28.8)	51 (12.1)	115 (27.4)	3.21	1.38
รวม						3.17	1.16

ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระยะเวลาในการบริโภคสื่อของกลุ่มตัวอย่างต่อครั้ง (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นสื่อ	มากกว่า 7 ชั่วโมง	5-6 ชั่วโมง	3-4 ชั่วโมง	1-2 ชั่วโมง	น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	$\bar{X}$	S.D.
1. ข่าวอาชญากรรม	5 (1.2)	11 (2.6)	40 (9.5)	147 (35.0)	217 (51.7)	1.67	0.85
2. ละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวน สอบสวน หรืออาชญากรรม	9 (2.1)	19 (4.5)	79 (18.8)	169 (40.2)	144 (34.3)	2.00	0.95
3. รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปม ถามตรง ๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อีจัน เหตุฉุกเฉิน	13 (3.1)	8 (1.9)	58 (13.8)	167 (39.8)	174 (41.4)	1.85	0.94
รวม						1.84	0.75

ข้อมูลช่องทางการบริโภคสื่อของประชาชน
พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคสื่อผ่านสื่อออนไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.10 รองลงมาเป็นการบริโภคผ่านโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 2.67 การบริโภคผ่านวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 1.81 และการบริโภคผ่านสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 1.71 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวน หรืออาชญากรรม

ผ่านสื่อออนไลน์ในระดับมากที่สุด บริโภคข่าวอาชญากรรมผ่านโทรทัศน์ในระดับมากที่สุด บริโภคข่าวอาชญากรรมผ่านวิทยุในระดับมากที่สุด และบริโภคละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวนหรืออาชญากรรมผ่านสิ่งพิมพ์ในระดับมากที่สุด ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริโภคสื่อของกลุ่มตัวอย่างผ่านโทรทัศน์ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ช่องทางโทรทัศน์	บริโภคมากที่สุด	บริโภคมาก	บริโภคนานกลาง	บริโภคน้อย	บริโภคน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. ข่าวอาชญากรรม	63 (15.0)	58 (13.8)	110 (26.2)	83 (19.8)	106 (25.2)	2.74	1.37
2. ละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวน หรืออาชญากรรม	41 (9.8)	66 (15.7)	117 (27.9)	85 (20.2)	111 (26.4)	2.62	1.29
3. รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปม ถามตรงๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อัจฉริยะหักเหลี่ยม	40 (9.5)	62 (14.8)	133 (31.7)	87 (20.7)	98 (23.3)	2.66	1.25
รวม						2.67	1.15

ตารางที่ 5 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริโภคสื่อของกลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อออนไลน์ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ช่องทางออนไลน์	บริโภคมากที่สุด	บริโภคมาก	บริโภคปานกลาง	บริโภคน้อย	บริโภคน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. ข่าวอาชญากรรม	82 (19.5)	78 (18.6)	124 (29.5)	68 (16.2)	68 (16.2)	3.09	1.33
2. ละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวน หรืออาชญากรรม	85 (20.2)	80 (19.0)	120 (28.6)	67 (16.0)	68 (16.2)	3.11	1.34
3. รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปม ถามตรงๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อัจฉินเหตุดุกเงิน	75 (17.9)	84 (20.0)	130 (31.0)	67 (16.0)	64 (15.2)	3.09	1.30
รวม						3.10	1.16

ตารางที่ 6 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริโภคสื่อของกลุ่มตัวอย่างผ่านวิทยุ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ช่องทางวิทยุ	บริโภคมากที่สุด	บริโภคมาก	บริโภคปานกลาง	บริโภคน้อย	บริโภคน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. ข่าวอาชญากรรม	24 (5.7)	22 (5.2)	65 (15.5)	82 (19.5)	227 (54.0)	1.89	1.19
2. ละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวน หรืออาชญากรรม	15 (3.6)	21 (5.0)	63 (15.0)	70 (16.7)	251 (59.8)	1.76	1.10
3. รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปม ถามตรงๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อัจฉินเหตุดุกเงิน	6 (1.4)	29 (6.9)	59 (14.0)	77 (18.3)	249 (59.3)	1.79	1.15
รวม						1.81	1.07

ตารางที่ 7 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริโภคสื่อของกลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์	บริโภคมากที่สุด	บริโภคมาก	บริโภคนปานกลาง	บริโภคน้อย	บริโภคน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. ข่าวอาชญากรรม	6 (1.4)	29 (6.9)	59 (14.0)	77 (18.3)	249 (59.3)	1.73	1.03
2. ละคร/หนัง/นิยายแนวสืบสวนสอบสวน หรืออาชญากรรม	7 (1.7)	21 (5.0)	66 (15.7)	73 (17.4)	253 (60.2)	1.70	1.01
3. รายการ/บทความ/สารคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น เรื่องจริงผ่านจอ เปิดปม ถามตรง ๆ กับจอมขวัญ โหนกระแส อัจฉินเหตุดูเงิน	6 (1.4)	23 (5.5)	63 (15.0)	68 (16.2)	260 (61.9)	1.68	1.01
รวม						1.71	0.97

ข้อมูลความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อศาลในระดับมากที่สุด ความเชื่อมั่นต่อพนักงานอัยการและราชทัณฑ์ในระดับปานกลาง และมีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับน้อยที่สุด ซึ่งประเด็นที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นมาก จะเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสุภาพและให้เกียรติต่อประชาชน พนักงานอัยการให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านข้อกฎหมายแก่ประชาชน ศาลจะคุ้มครองสิทธิของประชาชน และประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

กระบวนการรับตัวผู้ต้องขังเป็นไปอย่างถูกต้องตามสภาพของผู้ต้องขังแต่ละคน เป็นต้น ส่วนประเด็นที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นน้อยมักจะเป็นเรื่องประสิทธิภาพการทำงานและการจัดการปัญหาอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมซ้ำ พนักงานอัยการไม่เรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้ ศาลอำนวยความสะดวกด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และกระบวนการทำงานของราชทัณฑ์ช่วยให้ผู้กระทำผิดไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 8-11

ตารางที่ 8 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อมั่น
ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นความเชื่อมั่น	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเท่าเทียม เสมอภาค และเป็นธรรม	11 (2.6)	50 (11.9)	154 (36.7)	127 (30.2)	78 (18.6)	2.50	1.01
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานอย่างมีความรวดเร็ว	12 (2.9)	42 (10.0)	149 (35.5)	132 (31.4)	85 (20.2)	2.44	1.01
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถให้คำแนะนำด้านข้อกฎหมายหรือข้อสงสัยอื่นๆ ได้อย่างชัดเจน	11 (2.6)	58 (13.8)	156 (37.1)	119 (28.3)	75 (17.9)	2.55	1.02
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ไม่มีการเรียกร้องทรัพย์สินอื่นใด	12 (2.9)	53 (12.6)	141 (33.6)	112 (26.7)	102 (24.3)	2.43	1.08
5. เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสุภาพและให้เกียรติต่อประชาชน	10 (2.4)	65 (15.5)	166 (39.5)	109 (26.0)	70 (16.7)	2.61	1.01
6. เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมซ้ำอีกได้	10 (2.4)	46 (11.0)	143 (34.0)	122 (29.0)	99 (23.6)	2.40	1.04
รวม						2.49	0.93

ตารางที่ 9 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อมั่น
ต่อพนักงานอัยการ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นความเชื่อมั่น	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. พนักงานอัยการให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านข้อกฎหมายแก่ประชาชน	13 (3.1)	75 (17.9)	190 (45.2)	101 (24.0)	41 (9.8)	2.80	0.95
2. พนักงานอัยการอำนวยความสะดวกด้วยความสะดวกเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ	17 (4.0)	57 (13.6)	199 (47.4)	99 (23.6)	48 (11.4)	2.75	0.97

ตารางที่ 9 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อมั่นต่อพนักงานอัยการ (n = 420) (ต่อ)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นความเชื่อมั่น	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
3. พนักงานอัยการไม่เรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้	14 (3.3)	62 (14.8)	190 (45.2)	101 (24.0)	53 (12.6)	2.72	0.98
4. พนักงานอัยการสั่งฟ้องตามกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม	10 (2.4)	74 (17.6)	195 (46.4)	94 (22.4)	47 (11.2)	2.78	0.95
รวม						2.76	0.89

ตารางที่ 10 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อมั่นต่อศาล (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นความเชื่อมั่น	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. ศาลสามารถอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยเป็นอิสระจากผู้อิทธิพล	21 (5.0)	93 (22.1)	176 (41.9)	89 (21.2)	41 (9.8)	2.91	1.01
2. การพิจารณาคดีของศาลมีความเป็นธรรม	23 (5.5)	92 (21.9)	183 (43.6)	81 (19.3)	41 (9.8)	2.94	1.01
3. ศาลจะคุ้มครองสิทธิของประชาชนและประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ	26 (6.2)	97 (23.1)	180 (42.9)	73 (17.4)	44 (10.5)	2.97	1.04
4. ศาลพิจารณาลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสม	25 (6.0)	85 (20.2)	176 (41.9)	87 (20.7)	47 (11.2)	2.89	1.04
5. ศาลอำนวยความยุติธรรมด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ	22 (5.2)	78 (18.6)	188 (44.8)	80 (19.0)	52 (12.4)	2.85	1.03
รวม						2.91	0.97

ตารางที่ 11 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเชื่อมั่นต่อราชทัณฑ์ (n = 420)

ร้อยละ (ความถี่)							
ประเด็นความเชื่อมั่น	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.
1. กระบวนการรับตัวผู้ต้องขัง ได้แก่ การจัดทำทะเบียนประวัติ ผู้ต้องขัง การจัดการทรัพย์สินของผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง และการประเมินจิตใจผู้ต้องขังเป็นไปอย่างถูกต้องตามสภาพของผู้ต้องขังแต่ละคน	22 (5.2)	89 (21.2)	198 (47.1)	69 (16.4)	42 (10.0)	2.95	0.99
2. การฝึกอบรมและพัฒนาพฤตินิสัยตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ทำให้ผู้ต้องขังสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น	14 (3.3)	87 (20.7)	191 (45.5)	85 (20.2)	43 (10.2)	2.87	0.97
3. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามสิทธิมนุษยชน	16 (3.8)	82 (19.5)	194 (46.2)	76 (18.1)	52 (12.4)	2.84	1.00
4. การพัฒนาระบบติดตามและส่งต่อการมีงานทำภายหลังพ้นโทษ มีการดำเนินการและการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	12 (2.9)	77 (18.3)	184 (43.8)	91 (21.7)	56 (13.3)	2.76	0.10
5. กระบวนการทำงานของราชทัณฑ์ช่วยเหลือให้ผู้พ้นโทษสามารถกลับมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้โดยไม่มีประเด็นความขัดแย้งหรือสร้างความระแวงให้กับคนในสังคม	17 (4.0)	75 (17.9)	180 (42.9)	87 (20.7)	61 (14.5)	2.76	1.04
6. กระบวนการทำงานของราชทัณฑ์ช่วยให้ผู้กระทำผิดไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก	16 (3.8)	58 (13.8)	180 (42.9)	87 (20.7)	79 (18.8)	2.63	1.06
รวม						2.80	0.90

**การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม
การบริโภคสื่อกับความเชื่อมั่นต่อหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรม** พบว่า ความถี่ในการ
บริโภคสื่อ การบริโภคสื่อผ่านช่องทางโทรทัศน์
สื่อออนไลน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสัมพันธ์

กับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการ
ยุติธรรมทางอาญาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
ส่วนระยะเวลาในการบริโภคสื่อไม่มีความสัมพันธ์
กับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการ
ยุติธรรมทางอาญาดังที่ปรากฏตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ (n = 420)

พฤติกรรมการบริโภคสื่อ		ความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม				
		เจ้าหน้าที่ ตำรวจ	พนักงาน อัยการ	ศาล	ราชทัณฑ์	ผลรวม
ความถี่ในการ บริโภคสื่อ	Pearson Correlation	-0.28	-0.27	-0.29	-0.31	-0.34
	Sig. (2-tailed)	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
ระยะเวลาในการ บริโภคสื่อ	Pearson Correlation	0.02	0.23	0.01	0.01	0.02
	Sig. (2-tailed)	0.62	0.59	0.80	0.85	0.67
ช่องทางโทรทัศน์	Pearson Correlation	0.35	0.30	0.31	0.32	0.37
	Sig. (2-tailed)	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00**
ช่องทาง สื่อออนไลน์	Pearson Correlation	0.08	0.11	0.00	0.10	0.08
	Sig. (2-tailed)	0.12	0.02*	0.99	0.04*	0.09
ช่องทางวิทยุ	Pearson Correlation	0.29	0.24	0.24	0.22	0.29
	Sig. (2-tailed)	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
ช่องทาง สื่อสิ่งพิมพ์	Pearson Correlation	0.34	0.30	0.24	0.28	0.34
	Sig. (2-tailed)	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*

**ผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นตามปัจจัย
ส่วนบุคคล** พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะที่พัก และประสบการณ์
ในกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกัน มีความเชื่อมั่น

ต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐาน
การวิจัย ดังที่ปรากฏตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สรุปผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปรต้น	ความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม				
	เจ้าหน้าที่ ตำรวจ	พนักงาน อัยการ	ศาล	ราชทัณฑ์	ผลรวม
1. เพศ	✓	✓	✓	✓	✓
2. อายุ	✓	✓	X	✓	✓
3. ระดับการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
4. อาชีพ	✓	✓	X	✓	✓
5. สถานภาพ	✓	✓	✓	✓	✓
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	✓	X	X	X	X
7. ลักษณะที่พักอาศัย	✓	✓	X	✓	X
8. ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	✓	✓	✓	✓	✓
9. ประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม	✓	✓	X	✓	✓

ผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นตามปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะที่พัก และประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกัน มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัย

■ สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อศาลในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 เนื่องจากประเด็นที่ประชาชนยังเชื่อมั่นต่อศาล คือ ศาลจะสามารถคุ้มครองสิทธิของประชาชน และ

ประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดาทิพย์ ตั้งวิเศษไพบูลย์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ ทศนคดี และแนวโน้มพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อศาลปกครอง โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างมาก ในเรื่องที่ศาลปกครองอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ทุกภาคส่วนด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค และยึดข้อกฎหมายเป็นหลัก แม้ว่าการวินิจฉัยในหลาย ๆ คดีของศาลสามารถก่อประเด็นทางสังคมขึ้นมาได้ทุกครั้ง เช่น คดีเนติวิทย์ คดีไฮโปเวลล์ เป็นต้น แต่การวินิจฉัยของศาลจะให้คุณแก่ฝ่ายหนึ่ง และให้โทษแก่ฝ่ายหนึ่งเสมอ ความเชื่อมั่นต่อพนักงานอัยการในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 เนื่องจากประเด็นที่ประชาชนยังเชื่อมั่นต่อพนักงานอัยการ คือ การให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านข้อกฎหมายแก่ประชาชนของ

พนักงานอัยการ แม้ภาพลักษณ์ของพนักงานอัยการที่เรามักพบเห็น ผ่านสื่อ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบข่าว รายการ หรือละคร อัยการมักเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่ฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายผู้มีอิทธิพลมอบให้ ซึ่งเป็นการเอื้อเฉพาะบุคคลและเป็นผลประโยชน์เฉพาะบุคคลบางตำแหน่งเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Werner (2015) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับ ผลกระทบของสื่อที่มีต่อทัศนคติในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยพบว่า ในละครมักจะแสดงให้เห็นว่า ทนายความจะมีบุคลิกที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ตนเองชนะคดีโดยไม่สนใจว่าความผิดกฎหมายหรือปล่อยให้อาชญากรลอยนวลก็ตาม ส่วนในละครตลก ทนายความจะมีบุคลิกภาพที่โลกและใช้ประโยชน์จากตัวละครอื่น ส่วนความเชื่อมั่นต่อราชทัณฑ์ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 เนื่องจากประเด็นที่ประชาชนยังเชื่อมั่นต่อราชทัณฑ์ คือ กระบวนการรับตัวผู้ต้องขังเป็นไปอย่างถูกต้องตามสภาพของผู้ต้องขังแต่ละคน แม้ว่าผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ที่พ้นโทษออกไปนั้นจะกลับไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ๆ ทำให้การปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมของผู้กระทำผิดทำได้แค่ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น รวมทั้งอาจมีผู้ต้องขังบางส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยศพนต์ สุธรรม (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางจะเข็ญเทรา โดยพบว่า สังคมมีทัศนคติในด้านลบต่อผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว และผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกไปนั้น ไม่มีงานรับรอง จึงอาจทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำอีก ตลอดจนสังคมไม่ให้อโอกาสและไม่ตระหนักถึงความสำคัญต่อการ

มีส่วนร่วมในการคืนคนดีสู่สังคม และมีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 เนื่องจากประชาชนมองหน่วยงานตำรวจหลากหลายด้านผ่านเผยแพร่จากสื่อ หรือได้สัมผัสด้วยตัวเอง ประเด็นที่ประชาชนมองตำรวจ เช่น ตำรวจถูกมองว่าเป็นหน่วยงานที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากประชาชนมากที่สุด การบริหารจัดการและการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังมีความไม่โปร่งใส การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานของตำรวจยังไม่เป็นที่พึงพอใจของประชาชน เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุดกว่าทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพงษ์ เตี้ยสุด (2544) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในสายตาของผู้สื่อข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์รายวัน โดยพบว่า ภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปในทิศทางลบ ทั้งนี้ก็เพราะผู้สื่อข่าวอาชญากรรมเป็นผู้ได้รับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่วนประชาชนนั้นได้รับรู้ถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงผิวเผินจากข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น ซึ่งภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่สังคมคาดหวัง คือต้องการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งพิงของประชาชนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงต้องพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ความถนัดในการบริโภคสื่อ การบริโภคสื่อผ่านช่องทางโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยจะพบว่าประชาชนมีการบริโภคผ่านช่องทางสื่อออนไลน์มากที่สุด เนื่องจากสื่อออนไลน์เป็นช่องทางที่อาศัยการเชื่อมต่อแบบไร้สายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และผ่านอุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์สื่อสารประเภทต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ ฯลฯ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ประชาชนสามารถพกพาติดตัวไปด้วยได้ทุกที่หยิบใช้ได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการ ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน อีกทั้งยังสามารถเสฟข้อมูลข่าวสารในสังคมได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และทันทั่วทั้งที่ ส่วนช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์มีการบริโภคน้อยที่สุด เนื่องจากในปัจจุบันได้มีสื่อออนไลน์เข้ามามีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้งที่แท้จริงแล้วไม่เพียงแต่สื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้นที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว แต่สื่อประเภทอื่น ๆ อย่างสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ ก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน

3. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะที่พัก และประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรมแตกต่างกัน มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

อายุ กลุ่มตัวอย่าง Gen Z (อายุตั้งแต่ 23 ปี หรือน้อยกว่า) และ Gen Y (อายุตั้งแต่ 24-41 ปี) มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในด้านศาลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่าง Gen X (อายุตั้งแต่ 42-56 ปี) และ Baby Boomer

(อายุตั้งแต่ 57-75 ปี) เนื่องจาก กลุ่มคนรุ่นใหม่อย่าง Gen Z และ Gen Y เป็นกลุ่มมีความเชี่ยวชาญกับเทคโนโลยี หรือสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะคน Gen Z ที่เกิดมาในยุคที่เทคโนโลยีเฟื่องฟูอย่างเต็มที่ เต็มไปด้วยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเนื่องจากเป็นช่วงวัยที่เข้าถึงข้อมูลที่หลากหลายในโลกกว้าง ทำให้มีทัศนคติที่เปิดกว้าง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เป็นอย่างดีก่อนตัดสินใจเชื่อ จึงทำให้กลุ่มคนพวกนี้จะกลั่นกรองข่าว รายการ หรือละครที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม การโฆษณาของสื่อประเภทต่าง ๆ กับมีอิทธิพลกับคน Gen Z เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอิทธิพลของสื่อต่อการตัดสินใจของประชาชน ที่พบว่า สื่อโฆษณาในสื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคใน Gen Z สูงที่สุด โดยมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ถึงร้อยละ 68.1 (สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. และสถาบันอาณานิคมศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562) ซึ่งจะแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่าง Gen X และ Baby Boomer ที่ส่วนมากจะเป็นรุ่นพ่อแม่ปู่ย่าตายาย พวกเขาจะใช้ชีวิตทุ่มเทให้กับการทำงาน ยึดติดกับธรรมเนียมและประเพณี และมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามที่รัฐบาลหรือสิ่งที่สื่อได้นำเสนอ

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท/ห้างร้านเอกชน มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในด้านศาลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ แม่บ้าน ผู้เกษียณอายุราชการ เจ้าหน้าที่

องค์การมหาชน พนักงานของรัฐ ทนายความ ว่างงาน เกษตรกร รับเหมาก่อสร้าง เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ได้พบปะผู้คนในสังคมมากมาย หรือไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข่าวสารทางด้านการกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากเท่ากับกลุ่มตัวอย่างที่ยังมีงานประจำทำเป็นหลัก ที่ต้องพบปะสื่อสารกับผู้คนมากหน้าหลายตา ต้องติดต่อค้าขาย รวมถึงต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ เรื่องราวต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารถือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่น (Reina อ้างถึงใน ศยามล เอกะกุลนันต์, 2550) จึงทำให้กลุ่มอาชีพเหล่านี้ ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท/ห้างร้าน เอกชน มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในด้านศาลน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ เพราะเขาจะไม่เชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอเพียงอย่างเดียว แต่จะผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ จนได้เป็นความคิดเห็นหรือความเชื่อมั่นส่วนตัวขึ้นมาประกอบในการจะเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของกลุ่มอาชีพเหล่านี้

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะมีอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานบริษัท/ห้างร้านเอกชน มักเป็นกลุ่มคนที่มั่งคั่ง แต่ทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพของตน อาจไม่มีเวลาในการมานั่งวิเคราะห์หรือตั้งคำถามใด ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ก็จะเชื่อมั่นในสิ่งที่สื่อได้นำเสนอผ่านช่องทางต่าง ๆ ซึ่งจะแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อยู่ในระดับสูง ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย เมื่อมี

เรื่องของการทำธุรกิจที่ต้องมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะต้องมีลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระบบอุปถัมภ์ เมื่อความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ถูกนำมาใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในแก่พวกพ้องหรือตนเอง และเมื่อผลประโยชน์เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ย่อมทำให้ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแปรเปลี่ยนไปจากที่ควรจะเป็น จึงทำให้ความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,001-40,000 บาทต่อเดือน และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 40,001 บาท มีความเชื่อมั่นน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน และตั้งแต่ 20,001-30,000 บาทต่อเดือนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นของ กัณณวัน พิลลิปส์ (2560) ที่กล่าวว่า “ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นใจของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม โดยประเทศที่มีความแตกต่างทางรายได้ของประชาชนสูงจะมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมต่ำ ประชาชนที่มีรายได้ต่ำและอาศัยอยู่ในประเทศที่มีความแตกต่างในเรื่องรายได้สูงจะมองว่ากระบวนการยุติธรรมจะเลือกปฏิบัติกับประชาชน”

ลักษณะที่พัก กลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่บ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์เฮ้าส์ อาคารพาณิชย์ คอนโดมิเนียม และอยู่อะพาร์ตเมนต์ มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอื่น ๆ เนื่องจากที่พักอาศัยอื่น ๆ เช่น หอพัก หอในมหาวิทยาลัย หอพักเช่า หอพัก เป็นต้น ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอื่น ๆ จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ

อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ในสังคมปัจจุบัน เราจะเห็นกลุ่มช่วงวัยนี้จะเป็นวัยที่เข้ามาขับเคลื่อนสังคม และจะไม่เชื่อมั่นหรือรับตัดสินข้อมูลใด ๆ ที่สื่อนำเสนอ โดยไม่ผ่านการวิเคราะห์หากลั่นกรอง ยิ่งสถานการณ์ปัจจุบันด้วยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นของคดีต่าง ๆ ที่สั่นสะเทือนความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของกลุ่มตัวอย่างช่วงวัยนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งจะแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่พักอาศัยอยู่บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ และอพาร์ทเมนต์ ส่วนใหญ่จะมีอายุตั้งแต่ 24-41 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่การเปิดรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จะไม่ครอบคลุมเหมือนกับกลุ่มวัยรุ่น ถึงแม้จะมีความคิดหรือทัศนคติการใช้เหตุผล ที่ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างช่วงวัยรุ่น แต่กลุ่มตัวอย่างช่วงวัยนี้ก็ยังยึดติดกับธรรมเนียมและประเพณี และมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามที่รัฐบาลหรือสิ่งที่สื่อได้นำเสนอ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นอาจจะมาจากช่วงวัย ทัศนคติ ประสบการณ์ หรือการเรียนรู้ที่ผ่านมา (สุนทรี โคมิน อ่างถึงใน วรพงษ์ วรสุตร, 2551)

ประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม
คนที่มีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ เคยเป็นผู้ต้องหา เคยเป็นผู้เสียหาย เคยเป็นพยานในคดี เคยเป็นนักโทษ และที่เคยเป็นอื่น ๆ จะมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในด้านศาลมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้เป็นผู้ที่เคยได้รับการบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยตรง หรือแม้แต่กลุ่มตัวอย่างที่เคยเป็นอื่น ๆ ที่ได้เคยเข้ามาเป็นผู้ไกล่เกลี่ยในคดีเอง เป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม

เคยร้องเรียน/ยื่นฟ้อง หรืออาจจะรับรู้ขั้นตอนวิธีการ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรมผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ก็ล้วนแล้วแต่จะเห็นถึงมุมที่ดีและไม่ดีของกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมจึงเกิดความเชื่อมั่นมากกว่าประชาชนที่ไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Werner (2015) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของสื่อที่มีต่อทัศนคติในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยพบว่า ภาพข่าวหรือการนำเสนอของสื่อจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อประชาชนที่ใช้บริการหรือไม่เคยใช้บริการกับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากพวกเขาจะกำหนดมุมมองของตนเองต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาผ่านการนำเสนอของสื่อ

■ บัณฑิตเห็น/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์การบริโภคสื่อและผลการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นตามปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ในกระบวนการยุติธรรม กับความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา นำมาสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม รวมถึงสื่อมวลชนเองที่มีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม จะต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นกลาง และต้องนำเสนอข้อเท็จจริงในสิ่งที่ประชาชนควรจะได้รู้ ถึงแม้ว่า

ในขณะนั้นประชาชนจะยังไม่มีความสนใจในเรื่องดังกล่าวก็ตาม

2. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรใช้สื่อประชาสัมพันธ์บทบาท อำนาจหน้าที่ ภารกิจ การอำนวยความสะดวก และใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานตำรวจ ที่ในงานวิจัยพบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในกระบวนการยุติธรรมในระดับน้อย หน่วยงานตำรวจจึงควรมุ่งนำเสนอภาพลักษณ์ ในด้านการบริการ การปฏิบัติที่สอดคล้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการจัดการปัญหาอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการใช้เวลาในการสั่งฟ้องที่เหมาะสมของพนักงานอัยการ การพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมของศาล และการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน และกระบวนการพัฒนาพุดินสีย์ให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำของราชทัณฑ์ ผ่านช่องทางโทรทัศน์ ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ช่องทางวิทยุ หรือช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อสร้างการรับรู้แก่ให้ประชาชนทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจความเชื่อถือ และเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากขึ้น แม้ไม่ได้เข้ามาสัมผัสด้วยตนเองก็ตาม

3. พฤติกรรมและระสนิยมของผู้คนในสังคมที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดแบบแผนการทำงาน หรือการผลิตเนื้อหาสาระของสื่อ ดังนั้นเพื่อที่จะสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการ

ยุติธรรมทางอาญา จึงต้องมุ่งผลิตสื่อให้มีข้อมูลอย่างรอบด้าน ทั้งเรื่องเนื้อหาสาระ ข้อเท็จจริงของคดีหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ วิธีการทำงาน การป้องกันปราบปราม และจัดการกับปัญหาของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเน้นข้อเท็จจริงที่มีความถูกต้อง มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร และจัดระดับความเหมาะสมของรายการตามระดับของเนื้อหา เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้รับสาร

4. ในการศึกษาข้อมูลการบริโภคสื่อของประชาชนในภาพรวมจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคสื่อผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด ดังนั้นสื่อสังคมออนไลน์จึงควรเป็นเครื่องมือหลักที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมใช้ในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร รวมทั้งตัวสื่อสังคมออนไลน์เองก็ควรที่จะนำเสนอข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ อย่างเป็นประโยชน์ต่อสังคม

■ บรรณานุกรม

กัณณวัน พิลลิปส์. (2560). *โครงการประเมินประสิทธิภาพสถานีตำรวจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคโซท์.

ยศพนธ์ สุธรรม. (2561). *รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำ กลางจะเขียงเทรา*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์.

- รัชดาทิพย์ ตั้งวิเศษไพญญ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม ของประชาชนที่มีต่อศาลปกครอง. *วารสารวิชาการ วารสารศาสตร์คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 9(1). 246-275.
- รัชทพงศ์ เตียสุต. (2544). ภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในสายตาของผู้สื่อข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์รายวัน. *วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- วรพงษ์ วรสุตร. (2551). การสร้างความเชื่อมั่นทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตการเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2550. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- ศยามล เอกะกุลนันต์. (2550). สภาพแวดล้อมภายในทีมและภายนอกทีมและกระบวนการทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของทีมข้ามสายงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์. *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. และสถาบันอาณานิคมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). *สำรวจพฤติกรรมและแนวโน้มการรับชมสื่อภาพเคลื่อนไหวของคนไทย ปี 2562*. ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2563, จาก <https://www.nbtc.go.th/News/Information/39402.aspx>
- The 101. word. (2564). *พื้นวิกฤตศรัทธา ถึงเวลาปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม*. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565, จาก <https://www.the101.world/thai-justice-system-reform/>
- Dowler, K. (2003). Media consumption and public attitudes toward crime and justice : The relationship between fear of crime, punitive attitudes, and perceived police effectiveness. *Journal of Criminal Justice and Popular Culture*, 10(2), 109-126.
- Doyle, A. (2004). Arresting images : Crime and policing in front of the television camera. *University of Toronto Quarterly*, 7(1), 376-378.
- Leechaianan, Y., & Khruakham, S., & Hoover, L. T. (2012). Public confidence in Thailand's legal authorities. *International Journal of Public Science & Management*, 14(3), 246-263.
- Werner, E. (2015). *Media effects on attitudes towards the criminal justice system*. East Tennessee State University. Undergraduate Honors Thesis. East Tennessee State University.

